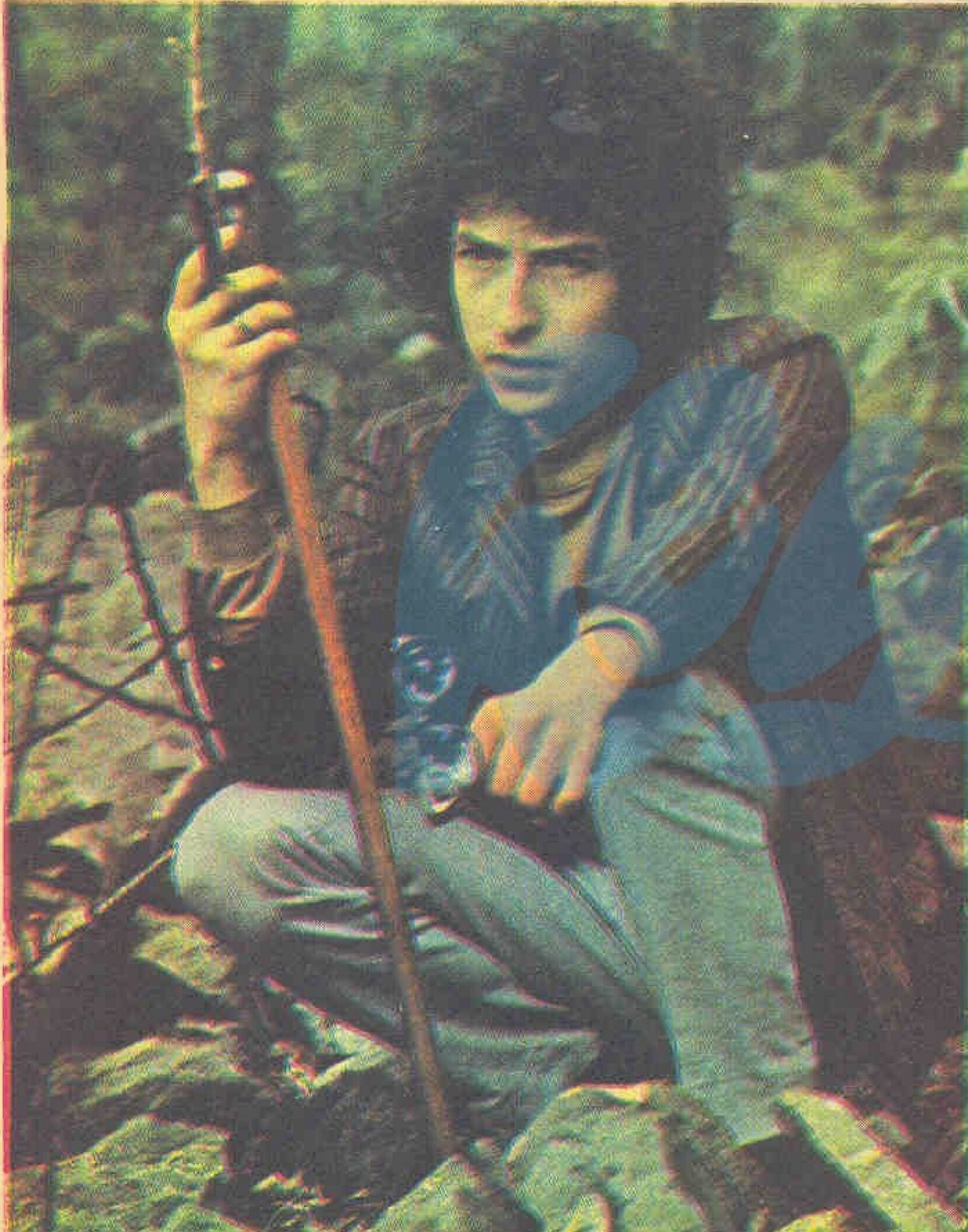
ÖLMEDEN EFSANELEŞENLER:6

BOB DYLAN

Kendini hiçbir zaman bir heyecan, bir alkış uğruna harcamadı. Böylece verdiklerinin yerine yenilerini alırken bitmeyen bir stoka sahip oldu. Zaman, Bob Dylan'ı bir beste, bir şarkı imalâthanesi yapmıştı.

Odanın penceresi açıktı. Esen rüzgâr çam ağaçlarını bir sağa bir sola doğru sallarken, etrafa serinlik, neşe, mutluluk veriyordu. Yaşamak isteyen, yaşamamaya mahkûm insanlara ümit kaynağı oluyordu.

İşte bu ortam içinde bu senatoryum odasında orta yaşlı adam elindeki gitarı

19 yaşındaki genç, düşünceleri ile yaşının çok üstündeydi. Artık bir hareket yapmalı idi. Önce Robert Zimmermann olan adını Bob Dylan olarak değiştirdi

çalıyor, çaldıkça eski günlerini anıyordu. Her çektiği tel onu daha çok hayata bağlıyor, adeta kendinden geçiriyordu. Gerçekten adam artık coşmuştu. Çaldıkça açılıyor, açıldıkça şarkılar, sözler ardarda geliyor onu geçmişe götürüyordu. Woody Guthrie idi adı. Yıllarca Amerika'yı gezmişti. Önüne gelen herkese, yollarda, parklarda şarkı söylemişti. Kendi düşündüklerini anlatmıştı, hissettiklerini bestelemişti. Ve yıllar, yıllar böyle geçerken Woody Guthrie 1000 şarkıya imzasını atmış, folkun babası olmuştu.

KAPIDA BİR GENÇ

Woody Guthrie kendinden geçmiş çalarken beyaz kapının açıldığını gördü. Kapı yavaş yavaş açılırken arkasından kıvır kıvır saçları elinde kılıfsız gitarı ile bir genç göründü. Woody Guthrie'nin gözleri nemlenmişti. Gördükleri hakikat mi idi? Gitarını susturdu. "Gel oğlum, gel" dedi. Hiç, ama hiç beklemiyordu böyle bir ziyareti.

Kapıdaki genç yatağa doğru ilerledi. O da adamın heyecanlanmasından duygulanmıştı. Kendini tanıttı. Gencin adı Robert Zimmermann idi. 1941 yılında Minnesotta'da doğmuştu. Yıllarca kaldırım kenarlarında şarkı söylemişti. Halkına, bir şeyler anlatmak istiyen bir gençti. Aşktan da öte, güzellikten de. Hissettiklerini çalarak anlatmak istiyordu. Tıpkı ziyaret ettiği Woody Guthrie gibi.

MENZİLE DOĞRU

Saatler boyu oturup konuştular. Hiçbiri gitarına elini sürmemişti. Önemli olan çalmak değildi. Birbirlerine fikirlerini açıyorlardı. Tuttukları yol, varacakları menzil yalnız fikirle gerçeğe kavuşurdu. Güneş batıncaya dek konuştular, dertleştiler. Akşam, ay artık kendini iyice belli ederken Robert Zimmermann da sanatoryumdan ayrılıyordu.

Robert evine vardığında yepyeni bir insan olmuştu. İnsanları, eşyaları, çiçekleri başka türlü görüyordu. O gece belki de hayatının en güzel uykularından birini çekmişti. Kafasının içinde rüya değil, hayaller geziyordu. Onu yeni yollara, yeni dünyalara doğru itecek hayaller içinde bulunuyordu şimdi.

WOODY GUTHRIE'NİN ÖĞRETİSİ

Woody Guthrie 1967'de ölürken onu sevenler üzüntüye boğuluyordu. Oysa onunla çalışanlar, ondan ders alanlar

Barışçı gençliğin önderi sayılan Bob Dylan "İnsanların harp ile bu kadar ilgilenmeleri gerçekten esef verici bir durum" diyor.

onun tuttuğu yolda çizdiği çizgi üzerinde harekete yöneliyordu. Ve bu yol, gençlere şahsiyet kazandırırken bazılarını yıldızlaştırıyordu. Woody Guthrie'nin öğretisi şöyle idi: "Ben şahsıma aitim-Benim de tüm insanlık haklarında payım vardır- Ve bu, ben bu dünya üstünde yaşadıkça, bu ülkede veya başka bir yerde daima böyle kalacaktır. Hiçbir zaman susmıyacağım- Düşündüklerimi söylerken herzaman daha iyi bir hayata varmak için çalışacağım-Başkasını örnek değil, kendimi örnek alacağım-Çaldıklarım yazdıklarım herşey, bütünüyle benim olacaktır."

Bu sözler artık bir pusula sayılırdı. Bazı gençler kendilerine böylece bir çıkış bulurken bazıları da yıldızlaşıyordu.

BOB DYLAN DOĞUYOR

Sanatoryuma gitmeler gelmeler genç Robert Zimmermann'i iyice olgunlaştırmıştı. Daha o zamanlar ondokuz yaşında olmasına rağmen fikirleriyle yaşının çok üstünde idi. Artık bir hareket yapmalı idi. İlk önce ismini değiştirdi. Robert Zimmermann' dan Bob Dylan'a transfer oldu. Sonra sesini duyurmak, çok kişilere hitap etmek için çalıştı durdu.

FİKİRLERİNİ CÖMERTÇE HARCAMADI

Dylan patlamaya hazır tabanca gibi idi. Kafası birden doldurulmuş çocuklardan farksızdı. En ufak bir hareketin tepkisi ağır olabilirdi. Plânsız bir çalışma, hesapsız bir çıkış onu altüst edebilir, bütün bildiklerini birden açığa verebilirdi. O zaman da mevsimsiz açıp, etki bırakmadan sararan çiçeklere dönerdi.

Oysa Dylan olgundu, hem de pek çok. Bildiklerini, hissettiklerini yavaş yavaş tıpkı bir satıcı gibi ortaya çıkarıyor, kendini aratmasını biliyordu. Yani açıkçası kendini bir heyecan, bir alkış uğruna harcamıyordu. Böylece verdiklerinin yerine yenilerini alırken bitmeyen bir stoka da sahip oluyordu. Zaman, Bob Dylan'ı bir beste, bir şarkı imalâthanesi yapmıştı.

YARATTIĞI İSİMLER

Dünyada bugüne dek birçok isim gelip geçti. Ünlü şarkıcılar, dev müzisyenler ve müzik çeşitleri. Bunlar içinden yalnız bir iki tanesi "Ekol" sahibi oldu. Bugün Folk bir türdür, fakat Bob Dylan ondan ayrı bir "Ekol" sahibidir. Yazdığı şarkıları birçok ünlü şarkıcı söylerken aldıkları alkışların fazlası Dylan'ındır.

Bob Dylan 1960'dan bu yana kendini kabul ettirirken yeni yeni isimleri de yıldızlaştırmayı başardı. Byrds, Kingston Trio, Bobby Darin ve Peter, Paul and Mary devleşirken buna Dylan' ın sırtına yüklenerek ulaştı.

BOB DYLAN EFSANESİ

Bob Dylan bugün bir dev olmasına rağmen bunu bilerek, istiyerek yapmadı. Diğer topluluklar gibi Pop-Endüstrisinin çarkları arasına düşmeden büyük oldu. Kendi bildiğini okudu, hissetiklerini anlattı, hiç durmadan. Ve zaman ona işledi. Dünyadaki bütün yelkovanlar, bütün akrepler onun için döndü durdu. Her plâğı bir evvelkinden iyi oldu, her plâğı bir evvelkinden değişik oldu. Gelişti, büyüdü ve sonunda devleşti. En sonunda da Bengaldeş konserinde yıllanmış parçasını çalarken yine rakipsiz, koskocaman bir dev oluyordu. Bir yanında George Harrison tef ile ona eşlik ederken o ağız armonikası ve gitarı ile "Blowin In The Wind" i söylüyordu. Eğer başkası böyle eski bir şarkıyı söyleseydi naftalin yağmuruna tutulurdu. Oysa durum Dylan için bambaşka idi.

DYLAN FELSEFESİ

Barışçı gençliğin önderi sayılan Bob Dylan savaş konusunda fikirlerini şöyle açıklıyor: "Harp için veya harbe karşı sözlerini bir türlü anlıyamıyorum. İnsanların harp ile bu kadar ilgilenmeleri gerçekten esef verici bir şeydir."

1968 yılında Bob Dylan hayranlarının ağır hücumlarına uğrayarak, satılmış olduğu ve kendileri ile alay ettiği söylenmişti. Dylan ise bu ithamları ciddi bulmıyarak şöyle diyordu: "Ben bu işe başlarken kendi hissettiklerimi duyurmak için uğraşıyordum ve şimdi de aynı yolda yürüyeceğim. Başkasına kendi hissettiklerini söylememe bilmem gerek var mı."